

KARTA KURSU

Nazwa	Psychologia ewolucyjna
Nazwa w j. ang.	Evolutionary psychology

Koordynator	dr hab. Marcin Urbaniak prof. UP	Zespół dydaktyczny
Semestr studiów	IV	
Punktacja ECTS*	2	

Opis kursu (cele kształcenia)

Głównym celem kursu jest zapoznanie studenta/ki z biologiczną i kulturową teorią ewolucji oraz wpływem ewolucji na sferę psychiczną – w tym zwłaszcza procesy poznawcze – organizmu. Dalszym celem jest prezentacja i wyjaśnienie sensu dziedziczenia – na poziomie neurologicznym – specyficznie gatunkowych mechanizmów psychicznych, uformowanych w toku ewolucji biologicznej.

Warunki wstępne

Wiedza	Student zna podstawowe zagadnienia z historii myśli psychologicznej.
Umiejętności	
Kursy	

Efekty uczenia się

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	Student opisuje podstawowe zagadnienia oraz implikacje w dziedzinie psychologii ewolucyjnej.	K_W01
	Student zna główne problemy, stanowiska i argumenty, jakie pojawiają się we współczesnym dyskursie ewolucyjnym.	K_W01, K_W02
	Posiada podstawową wiedzę z zakresu teorii ewolucji i psychologii, dotyczącą tworzenia zasad konstruktywnej, twórczej współpracy i innych zachowań społecznych.	K_W04
	Rozumie ograniczenia i możliwości psychologicznych aspektów wykorzystania systemów przetwarzania informacji.	K_W05
	Ma wiedzę dotyczącą postaw i działań społecznie występujących, psychologicznie uwarunkowanych, a związanych z działalnością dydaktyczną, naukową i wdrożeniową, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki obyczajowej, związanej ze sztuczną inteligencją, projektowaniem sieci neuronowych, wykorzystaniem danych osobowych w systemach przetwarzania danych, prowadzeniem badań z zaangażowaniem ludzi i zwierząt.	K_W06

Umiejętności	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
--------------	-----------------------------	-------------------------------------

	Student potrafi analizować argumenty występujące w bieżących teoriach ewolucyjnych, wraz z poprawnym wyciąganiem wniosków oraz przyjmowaniem założeń.	K_U01
	Potrafi zaplanować i przeprowadzić, zgodnie z wymogami etycznymi, podstawowe eksperymenty i pomiary dotyczące badania procesów poznawczych (biologicznych i sztucznych); potrafi posługiwać się stosowną nomenklaturą psychologiczną.	K_U02
	Potrafi samodzielnie rozwijać, pogłębiać i wykorzystywać swoją wiedzę z zakresu teorii ewolucji i psychologii, a także posługiwać się właściwymi metodami wartościowania wyników badań empirycznych.	K_U04
	Wykazuje gotowość do zespołowej kooperacji i wykonywania zadań, a także kreatywnego rozwiązywania problemów, w tym myślenia lateralnego i dywergentnego.	K_U05
	Student potrafi analizować argumenty występujące w teoriach psychologii ewolucyjnej, wraz z poprawnym wyciąganiem wniosków oraz przyjmowaniem założeń.	K_U06
	Student potrafi uzasadniać własne, przyjmowane stanowisko w dyskusji.	K_U06

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	Student potrafi konfrontować swoje poglądy w grupie.	K_K01, K_K03
	Dbą o precyzyjne i racjonalne formułowanie własnego, autorskiego stanowiska wraz z przekonaniem, a także dba o ich logiczne uargumentowanie.	K_K01
	Monitoruje i ewoluuje własną pracę oraz zakres posiadanej wiedzy i umiejętności, zaś w realizacji zadań zawodowych wykorzystuje posiadaną wiedzę z zakresu psychologii i psychologii ewolucyjnej.	K_K01
	Student dąży do uzasadnienia własnego racjonalnego przekonania, respektując postawy i poglądy innych dyskutantów.	K_K02
	Rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego. Jest świadomy posiadanych kompetencji ewolucyjno-psychologicznych.	K_K02
	Student jest przekonany o konieczności stosowania się do zasad etyki zawodowej; podejmuje decyzje w sposób odpowiedzialny, jest świadom konsekwencji społecznych swoich działań.	K_K03

Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach							
		A	K	L	S	P	E		
Liczba godzin	15								

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykład stacjonarny lub on-line, urozmaicony multimedialną prezentacją oraz krytyczną analizą tekstów źródłowych, wraz z dyskusją wokół treści tam zawartych.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01								X				X	
W02								X				X	
W04								X				X	
W05								X				X	
W06								X				X	
U01								X				X	
U02								X				X	
K01								X				X	
K02								X				X	
...								X				X	

Kryteria oceny	OCENA DOSTATECZNA:
	OCENA DOBRA:
	OCENA BARDZO DOBRA:

Efekty kształcenia	Na ocenę 2 student:	Na ocenę 3 student:	Na ocenę 4 student:	Na ocenę 5 student:
Wiedza	NIE potrafi wyjaśnić terminów, zdefiniować pojęć i omówić problemów kognitywistyki.	w 55 % potrafi wyjaśnić terminy, zdefiniować pojęcia i omówić problemy kognitywistyki.	w 75 % potrafi wyjaśnić terminy, zdefiniować pojęcia i omówić problemy kognitywistyki.	w 90 % potrafi wyjaśnić terminy, zdefiniować pojęcia i omówić problemy kognitywistyki.

Umiejętności	NIE potrafi samodzielnie rozwijać, pogłębiać i wykorzystywać swojej wiedzy z zakresu kognitywistyki; NIE potrafi zająć własnego stanowiska, argumentować i dyskutować.	W 55 % potrafi samodzielnie rozwijać, pogłębiać i wykorzystywać swoją wiedzę z zakresu kognitywistyki; potrafi zająć własne stanowisko, argumentować i dyskutować.	W 75 % potrafi samodzielnie rozwijać, pogłębiać i wykorzystywać swoją wiedzę z zakresu kognitywistyki; potrafi zająć własne stanowisko, argumentować i dyskutować.	W 90 % potrafi samodzielnie rozwijać, pogłębiać i wykorzystywać swoją wiedzę z zakresu kognitywistyki; potrafi zająć własne stanowisko, argumentować i dyskutować.
Kompetencje społeczne	NIE potrafi być gotowy do zrozumienia zagadnienia/ problemu	być nieustannie gotowy do zrozumienia zagadnienia/ problemu	być nieustannie gotowy do zrozumienia zagadnienia/ problemu	być nieustannie gotowy do zrozumienia zagadnienia/ problemu

Uwagi	Obecność studenta/ki podczas zajęć (wykładu) jest obowiązkowa.
-------	--

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

1. Kontekst historyczny, główne pojęcia, teoria funkcjonalizmu kognitywistycznego.
2. Założenia i wnioski socjobiologii E.O. Wilsona i R. Dawkinsa.
3. Podstawowe problemy badawcze psychologii ewolucyjnej: modularność umysłu, mechanizmy poznawcze, ewolucja modułów, cele i funkcje modułów.
4. Wpływ bodźców środowiskowych na umysł i zachowanie – ekologia ewolucyjna.
5. Wzory ludzkich zachowań, wrodzone dyspozycje i gatunkowe cechy psychiczne oraz ich dziedziczenie.
6. Problem z uzasadnianiem i weryfikacją wniosków psychologii ewolucyjnej.
7. Psychologia ewolucyjna a genetyka behawioralna – wpływ genów na zachowania fenotypowe.
8. Krytyka ewolucyjnej psychologii z perspektywy społecznego konstruktywizmu.

Wykaz literatury podstawowej

David Buss, *Psychologia ewolucyjna*, wyd. GWP, Gdańsk 2001.
Edward O. Wilson, *O naturze ludzkiej*, PIW, Warszawa 1988.
Edward O. Wilson, *Socjobiologia*, Zysk i S-ka, Poznań 2000.
Barbara i Jakub Szacki (red.), *Człowiek zwierzę społeczne*, wyd. Czytelnik, Warszawa 1991.
Brian Hare, *Przetrwają najzycielsi*, Copernicus Center Press, Kraków 2022.
Robert Sapolsky, *Zachowuj się*, Media Rodzina, Poznań 2021.
Ignacy S. Fiut, *Filozofia ewolucyjna Konrada Lorenza*, wyd. AGH, Kraków 1994.

Wykaz literatury uzupełniającej

Cosmides L., Tooby J, *The adapted mind: Evolutionary psychol...* Oxford University Press, New York 1992.
 Tristram Wyatt, *Zachowanie zwierząt*, PWN, Warszawa 2022.
 Adam Łomnicki, *Ekologia ewolucyjna*, PWN, Warszawa 2013.
 Robert Wright, *Moralne zwierzę*, Prószyński i S-ka, Warszawa 2004.
 Matt Ridley, *O pochodzeniu cnoty*, Rebis, Poznań 2000.
 Pier V. Piazza, *Homo biologicus*, MUZA, Warszawa 2020.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	15
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	15
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	20
Ogółem bilans czasu pracy		50
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		2